

Рейтинговий звіт ОТПВ 001-006 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування	АТ «ОТП БАНК»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	05.11.2013 р.
Дата оновлення:	21.06.2016 р.
Кредитний рейтинг:	uaA+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «ОТП БАНК» за 2014–2015 рр. та I квартал 2016 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторську перевірку наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, що наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність наявних передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «ОТП БАНК»

Дата:	05.11.2013 р.	21.06.2016 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA+	uaA+
Прогноз:	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу АТ «ОТП БАНК» підтримується:

- наявністю підтримки Банку від основного акціонера OTP Bank Plc., який є найбільшим банком серед фінансових установ Угорщини та лідером угорського банківського ринку;
- диверсифікацією клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками;
- диверсифікацією ресурсної бази за основними контрагентами;
- диверсифікацією коштів корпоративних клієнтів та кредитного портфеля суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності;
- високими показниками ефективності діяльності.

Рівень кредитного рейтингу АТ «ОТП БАНК» обмежується:

- схильністю Банку до валютного та кредитного ризиків, що може негативно вплинути на ліквідність і капіталізацію;
- невідповідністю активів та пасивів за строками до погашення;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники АТ «ОТП БАНК»

Показник	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.04.2015	01.07.2015	01.10.2015	01.01.2016	01.04.2016
Активи, млн. грн.	22784,72	20314,99	18722,35	21505,50	24098,80	22636,63	23055,49	21125,49	22658,42
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	19973,77	17185,72	15541,79	16930,65	20809,31	18394,72	17173,05	16667,35	16039,10
Кошти клієнтів, млн. грн.	8638,45	8853,71	9422,01	13869,16	16482,98	16561,27	17314,27	17460,12	18664,64
Власний капітал, млн. грн.	3426,98	3488,30	3359,40	1374,82	1449,94	1581,95	1295,20	1584,15	1967,19
Доходи, млн. грн.	3020,02	3307,96	3603,29	4650,14	1498,61	2353,51	3588,13	5166,87	1246,80
Витрати, млн. грн.	2438,26	3046,44	3485,99	6649,24	2613,16	3340,73	4864,26	8076,68	919,53
Чистий операційний дохід, млн. грн.	1172,95	1598,02	1791,08	1622,90	888,08	1251,35	1828,38	2640,79	816,44
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	614,83	272,91	206,06	-2167,77	-1114,55	-1085,16	-1434,07	-2932,66	327,27
Чистий прибуток, млн. грн.	581,76	261,53 ¹	117,29 ²	-1999,10 ³	-1114,55	-987,22	-1276,13	-2909,81 ⁴	327,27
Доходність активів (ROA)*,%	2,55	1,29	0,63	-	-	-	-	-	-
Доходність капіталу (ROE)* ⁵ ,%	16,98	7,50	3,49	-	-	-	-	-	-

¹ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 183,43 млн. грн.

² фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 349,41 млн. грн.

³ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком (3 416,36 млн. грн.)

⁴ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком (2 847,72 млн. грн.)

*значення на звітну дату

Резюме

Публічне акціонерне товариство «ОТП БАНК» працює на банківському ринку України з 1998 року. Банк має статус відповідальної особи Банківської групи АТ «ОТП БАНК» згідно з рішенням Комісії Національного Банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків №673 від 13 серпня 2013 року. До складу Групи наразі входять: ТОВ «ОТП Лізинг», «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» та ТОВ «ОТП Факторинг Україна».

Діяльність Банку здійснюється відповідно до Статуту, чинного законодавства та на підставі ліцензій. Місцезнаходження Банку: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 43.

АТ «ОТП БАНК» функціонує як універсальний банк, що активно працює з різними групами клієнтів. Утриманню конкурентних позицій на фінансовому ринку сприяє надання максимально повного спектру банківських послуг та розгалуженість регіональної мережі, що охоплює майже всі регіони України і налічує 85 відділень, 2 з яких наразі тимчасово не працюють. Протягом аналізованого періоду в силу об'єктивних причин було закрито 54 відділення.

Активні операції фондуються клієнтськими коштами та власним капіталом, на обсяг якого в окремі періоди впливали негативні результати від переоцінки фінансових інструментів у портфелі банку на продаж, а в 2014 та 2015 роках – від'ємне значення фінансового результату. З метою підтримання показників капіталізації залучалися кошти на умовах субординованого боргу. В минулому році статутний капітал Банку було збільшено на 3 317,84 млн. грн. Незважаючи на вжиті заходи, показник адекватності капіталу нижче нормативного значення.

Якість власних коштів АТ «ОТП БАНК» задовільна. План капіталізації АТ «ОТП БАНК» на 2016–2018 рр. передбачає нарощення обсягу регулятивного капіталу та приведення показника достатності регулятивного капіталу до нормативного значення. Повернення коштів, що залучалися на умовах субординованого боргу, передбачається згідно з умовами договору.

Якість ресурсної бази АТ «ОТП БАНК» задовільна. Основною складовою є кошти клієнтів. Кошти, що залучені від іноземних кредиторів, за виключенням коштів, що залучалися на умовах субординованого боргу, в минулому році було повернуто в повному обсязі.

Обсяг клієнтських коштів, незважаючи на складну соціально-політичну ситуацію в країні, протягом останнього року зріс більше ніж на 6%. При цьому, приріст коштів корпоративних клієнтів становив 11,5%, приріст коштів фізичних осіб – 1,5%. Кошти залучені здебільшого на короткостроковій основі, що підвищує чутливість до ризику ліквідності. За видами валют незначно переважають кошти у ВКВ. Суттєвий обсяг запозичень у ВКВ підвищує ризик зростання боргового навантаження на Банк в умовах курсових коливань.

Ресурсна база диверсифікована за основними кредиторами, депозитний портфель – за основними вкладниками, а кошти корпоративних клієнтів – за видами економічної діяльності.

Якість активів АТ «ОТП БАНК» задовільна. Основною їх складовою є клієнтський кредитний портфель. Вагомою складовою є також високоліквідні активи, обсяг та частка яких протягом останнього року суттєво збільшилися.

За строками користування кредитними коштами довгостроковими та короткостроковими кредитами портфель сформовано майже навпіл, за цільовим призначенням превалюють кредити, надані в поточну діяльність. Іпотечні кредити формують близько чверті кредитного портфеля та/або понад 62% кредитного портфеля фізичних осіб. Зобов'язання за іпотечними кредитами здебільшого забезпечені нерухомим майном, що в умовах складної ситуації в економіці країни та низької ліквідності ринку нерухомості підвищує чутливість до ринкового ризику.

Питома вага валютної складової підвищилася й перевищила 62% портфеля. Значна частина позичальників не має валютних надходжень, що підвищує ризик погіршення платіжної дисципліни позичальників в умовах девальвації національної валюти. Ситуація дещо пом'якшується достатньою диверсифікацією клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками.

На діяльність АТ «ОТП БАНК» мали вплив характерні для банківської системи наслідки фінансової кризи. Кредитний та валютний ризики в умовах девальвації національної валюти реалізувалися в погіршенні якості активів. Відновлення в обліку суттєвого обсягу раніше списаної безнадійної до повернення заборгованості (понад 4,6 млрд. грн.) у IV кварталі минулого року зумовило зростання обсягу простроченої заборгованості. Станом на 1 квітня поточного року остання перевищувала 30%. Разом з тим, заборгованість IV та V категорій якості становила 39,8%, що свідчить про наявність потенційно проблемної заборгованості.

Банком на постійній основі вживаються заходи щодо примусового стягнення проблемної заборгованості, проте мала місце її переуступка третім особам та списання безнадійної до повернення заборгованості. Окремо слід зауважити, що заходи, які вживалися співробітниками Банку щодо стягнення списаної безнадійної заборгованості, мають позитивний результат (протягом 2014–2015 рр. та I кварталу поточного року було повернуто раніше списаної безнадійної заборгованості на загальну суму 302,79 млн. грн.).

З метою нівелювання кредитного ризику Банком формуються резерви для відшкодування можливих втрат від активних операцій. Сума фактично сформованого резерву відповідає розрахунковому значенню, прострочена заборгованість покривається резервами в повному обсязі. Серед забезпечення зобов'язань за кредитами – нерухоме та рухоме майно, майнові права на інше майно.

Портфель цінних паперів до погашення сформовано депозитними сертифікатами НБУ. Основними складовими портфеля цінних паперів на продаж є ОВДП та депозитні сертифікати, емітовані НБУ.

Основними складовими високоліквідних активів АТ «ОТП БАНК» є ОВДП та депозитні сертифікати НБУ, що забезпечують прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків, та кошти на НОСТРО рахунках, здебільшого в іноземних банках. На кореспондентському рахунку в НБУ кошти підтримуються в обсязі, достатньому для своєчасного обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань. Від'ємне значення кумулятивної невідповідності активів та пасивів строком до 1 року станом на початок II кварталу не досягало 7%.

За підсумками 2015 року відрахування в резерви під активні операції у структурі витрат перевищили 60% та, незважаючи на високу ефективність діяльності, зумовили від'ємне значення фінансового результату. У I кварталі поточного року на фінансовий результат чинили тиск валютно-курсові коливання. Витрати на формування резервів у структурі витрат перевищували 32%, проте, зважаючи на високу ефективність діяльності, фінансовий результат був позитивним.

Зважаючи на суттєву девальвацію національної валюти, АТ «ОТП БАНК», починаючи з жовтня 2014 року допускає порушення окремих економічних нормативів, встановлених НБУ. Станом на 1 травня поточного року Банк порушував норматив адекватності регулятивного капіталу та норматив кредитного ризику на одного позичальника, а також ліміт короткої відкритої валютної позиції. План капіталізації АТ «ОТП БАНК» на 2016–2018 рр. передбачає нарощення обсягу регулятивного капіталу та приведення показників, що порушуються, до нормативних значень, встановлених НБУ.

Враховуючи збереження складної ситуації в країні та часті зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками є актуальним для Банку. АТ «ОТП БАНК» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного, валютного та ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Основними напрямками стратегічного розвитку Банку передбачена концентрація зусиль на розширенні позицій в межах внутрішнього фінансового ринку щодо формування ресурсної бази, що супроводжуватиметься вдосконаленням та зміною інструментів залучення. Щодо розміщення коштів, то надання широкого спектру послуг охоплюватиме як сегмент приватних, так і корпоративних клієнтів з акцентом на високі європейські стандарти послуг та продуктів Банку, прийняті в групі ОТП.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «ОТП БАНК» підтверджено на рівні uaA+, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О.В. Шубіна

**Начальник відділу рейтингів банківських
установ**

Г.П. Винник

Додатки

Дані балансу АТ «ОТП БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.12	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.04.15	01.07.15	01.10.15	01.01.16	01.04.16
Активи									
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	1158,29	1193,25	1989,58	1569,77	1158,60	1378,39	1184,74	1016,09	1693,50
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	2345,66	1655,70	985,38	883,30	1423,91	2415,60	1830,88	3243,27	1767,44
Кошти в інших банках	912,57	1617,47	530,33	1644,27	1262,82	1482,15	3267,60	2080,02	3690,49
Кредити клієнтам	19782,82	17526,88	16495,69	19919,19	23220,72	20169,59	20041,31	24534,04	25630,71
Цінні папери	282,20	300,53	255,16	34,42	35,06	14,88	14,79	14,96	14,80
Довгострокові вкладення	707,33	649,82	614,33	728,55	772,36	776,59	750,15	561,73	597,08
Нараховані доходи	461,32	525,33	534,37	729,70	840,70	955,15	1079,36	1875,74	1642,98
Резерви	-3175,15	-3428,03	-2891,53	-4666,80	-5279,40	-5336,21	-5936,23	-13003,04	-13246,05
Інші активи	309,68	274,04	209,03	663,10	664,03	780,49	822,90	802,67	867,46
Разом активів	22784,72	20314,99	18722,35	21505,50	24098,80	22636,63	23055,49	21125,49	22658,42
Зобов'язання									
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	178,40	40,63	479,68	473,22	1172,33	0,19	35,19	0,21	0,13
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	4161,57	3414,89	4108,27	6257,86	8137,50	8954,68	9729,72	8822,22	9469,35
Кошти фізичних осіб	4476,87	5438,82	5313,74	7611,30	8345,48	7606,60	7584,54	8637,90	9195,29
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	8513,94	5701,13	3244,63	1550,83	182,25	1529,45	1448,21	0,47	0,46
Боргові цінні папери	12,50	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Субординований борг	1589,84	1554,18	1549,77	3054,29	3373,72	1661,65	1703,72	718,41	785,26
Нараховані витрати	189,36	234,92	176,60	177,49	212,86	214,98	161,10	117,00	128,07
Інші зобов'язання	235,26	442,10	490,25	1005,68	1224,72	1087,14	1097,81	1245,13	1112,67
Разом зобов'язань	19357,74	16826,68	15362,95	20130,69	22648,86	21054,68	21760,30	19541,34	20691,23
Власний капітал									
Сплачений статутний капітал	2868,19	2868,19	2868,19	2868,19	3668,19	3668,19	3668,19	6186,02	6186,02
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	30,93	351,83	397,82	515,11	905,81	905,81	905,81	2153,73	917,43
Результат минулих років	0,00	0,00	0,00	0,00	-1999,10	-1999,10	-1999,10	-3839,77	-5451,19
Результати переоцінки	-53,90	6,75	-23,90	-9,39	-10,42	-5,73	-3,57	-6,03	-12,35
Фінансовий результат поточного року	581,76	261,53	117,29	-1999,10	-1114,55	-987,22	-1276,13	-2909,81	327,27
Разом власного капіталу	3426,98	3488,30	3359,40	1374,82	1449,94	1581,95	1295,20	1584,15	1967,19

Дані звіту про фінансові результати АТ «ОТП БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.12	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.04.15	01.07.15	01.10.15	01.01.16	01.04.16
Доходи									
Процентні доходи	2565,87	2659,91	2786,49	3369,01	1058,61	1815,37	2744,45	3553,49	1077,08
Комісійні доходи	360,83	399,91	456,45	506,29	153,35	318,25	503,06	706,31	187,03
Результат від торговельних операцій	65,10	117,41	66,56	367,41	148,29	45,76	104,78	634,82	-60,00
Інші операційні доходи	-6,29	13,60	38,39	26,59	21,43	42,41	82,46	99,90	24,14
Інші доходи	34,50	117,14	230,65	155,15	42,50	56,48	76,38	95,26	18,56
Повернення списаних активів	0,01	0,00	24,75	225,70	74,43	75,24	77,00	77,09	0,00
Всього доходи	3020,02	3307,96	3603,29	4650,14	1498,61	2353,51	3588,13	5166,87	1246,80
Витрати									
Процентні витрати	735,69	983,20	874,66	1092,37	316,97	669,71	1045,66	1421,06	298,02
Комісійні витрати	47,61	68,76	89,33	170,09	61,00	107,96	162,70	192,19	23,57
Інші операційні витрати	1 029,26	540,84	592,81	1383,93	115,65	192,77	398,02	740,48	90,22
Загальні адміністративні витрати	782,91	796,60	874,37	1063,61	207,12	417,58	623,58	879,85	212,63
Відрахування в резерви	-190,28	645,66	966,04	3107,91	1912,43	2050,66	2792,25	4865,95	295,09
Податок на прибуток	33,07	11,38	88,77	-168,68	0,00	-97,94	-157,94	-22,85	0,00
Всього витрати	2438,26	3046,44	3485,99	6649,24	2613,16	3340,73	4864,26	8076,68	919,53
Фінансовий результат	581,76	261,53	117,29	-1999,10	-1114,55	-987,22	-1276,13	-2909,81	327,27